

Попередплата

«РУСЛАНА» вклясати в Австрії:

за члнський рік . . . 20 мар.
за рік . . . 16 мар.
за члнський рік . . . 5 мар.
за рік . . . 470 мар.

За границею:

за члнський рік . . . 16 рублів
або 36 франків
за рік . . . 8 рублів
або 18 франків

Предплатне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вірнеш ми очи і душу на виреш: а не возьмеш милости і віра не возьмеш, бо русле ми серце і віра руска.» — В Руслакових псалмів М. Шалкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свята о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередие застережене. — Рекламации неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Про сучасне наше положенє

пише нам з далекого Заходу оден наш щирый земляк-народолюбєць отєї вельми влучні замітки, над котрими би здоровомислячій і незасліплєній часті нашої суспільности належало поважно і зріло призадумати ся, та забрати ся до діла, коли не хочемо занепасти нашого народу.

«Наступає чорна хмара», пише наш земляк. Та не та, що її бояв ся Трильовський, тільки одна з тих, що нашим предкам заступали сонце. Хмара з півночі! Не дощева, градова, громова, лиш заповітрена, затровна, гніль несуча. І пригадуєть ся мені страшний образ Бекліна, що представляє морове повітря, в грізнім а скорім поході. І приходять мені на гадку, що як перед повітрям в загроженім місті чистять заулки, переулки і вивозять сміть, а лі арі і радні і свідомі лиха горожани зєдиняють ся в раді і в ділі, щоби не пустити страшного ворога до своєї оселі, так і в нас тепер поважні люди, всі здоровомислячі одиниці, не дїтваки, ані крикуни, ані хитрі ловці-промисловці, лиш мужі-патриоти, повинні зближити ся до себе і покинувши на хвилию свої власні рахунки, взяти ся за діло загальне, за справу народу, над котрою повисла хмара, чорна хмара.

Йде на нас чорна сотня і то не одна, а дві, може і три, щоби довершити того діла заглади, якого ворог чесний, хочби і найсильнійший в отвертім бою не годен довершити. Всьо, що було найгіршого, найтемнійшого, найпоганійшого, вилазить з чорних нор, не соромлячись ясного сонця, плюючи правді в очи, нівечучи здобутки культури. А ми розєднані, розбиті, воюючи з собою, з привидами власними, за слабі, щоби ворога з місця відперти.

Замість дбати, щоби не було в краю ні одного темного кута, ані одной неосвідомленої душі і замість до тої цілі йти ріжними шляхами, почали ми сварню, ба й борбу о те, котрий шлях правдивий. І досварили ся, доби́ли ся до такого, що прийдесть ся хиба повторити старі слова, по яким гірше чужих свої діти матір розпинають.

Тепер пора схаменутися, пора сповіль зробити, щоби скверними устами не їсти пасхи. Не знаю як, бо не мені се знати, але чую, що треба добути якогось великого а дуже щирого слова, щоби спам'ятати людей, щоби зворушити їх совість, щоби лихо поставити їм перед очи, як образ, перед котрим волос дубом стає а кров стинаєть ся в жилах.

Я певний, що в кожній з наших партій, які стоять на народній основі, є одиниці поважні, чесні, незасліплєні, люди з очима і мозком — нехай би они зібрали ся тепер, нехай би по словам воскресного канону простили собі гріхи, обняли ся в істині та полюбали ся в ділі. Нехай би ті одиниці внесли в свої партії той дух обновы, тов зерно мира і найби хоть на час тревоги з тих партій уступило се, що уступити може, що є більше видумкою, фантомом розбурханої уяви, відблеском чужини, ніж власним справжнім каменем преткноненя, котрого, коли головою не розібєш, то переїхати не зможеш.

Я певний, що в кожній народній партії є справдешні патриоти — нехай би тільки не бояли ся признати до того. Нехай би! Та на сю тему можна богато говорити, але як і де, — не знаю. Розписав ся я такими невеселими словами, але нехай мене виправдає мій невеселий настрій, викликаний нашим теперішнім положенєм».

* * *

Оттакі замітки дістаємо з ріжних сторін, від многих поважних і щирих народолюбців, затривожених теперішними сумними відносинами. Отсе повинно би спонукати наших народолюбців не лише до поважної задуми над сучасним сумним положенєм, але також до діла, якби зарадити лихови, як би вийти з того невідрадного положеня.

* * *

З иншої знов сторони пишуть нам між иншим от що:

«Я переконаний, що колиб наші політики були сильнійші в головах, а менше дужі в губах, то й справа наша не йшлаб так пиняво. Може я й помиляю ся, але думаю, що інтелігентному поступови нашого народу не йде під пару інтелігенция провідників (розуміє ся, не без виїмків!»)

Я мушу цїнити відвагу, запал, жертву, але яко чоловік дозрілий хочу бачити по другім боці в тій самій нації розвагу, розум, такт. Обі ті сили мусять стремити до рівноваги, а горе, коли одна з них заволодіє всесильно!

Тимчасом у нас мабуть під всепольським напором залунав клич: «проч з розумом! Не треба знаня, не хочемо досвіду, зистарчить добра губа і соломяний огонь!»

Той соломяний огонь, замість ясного знаня, мав просвітити пітьму. І просвічує.

Дійшло до того, що свої своїх не пізнають, дійшло до переміни понять.

Приміром, здаєть ся людям, що агітатор то політик, а політик то агітатор.

Агітаторів плеть ся до парламенту, а від політиків вимагаєть ся, щоби їздили по вічах і агітували.

Таким агітаторам здаєть ся, що коли їх наряд слухав на вічах, то будуть їх слухати представники народів і міністри у Відні, а провінціональні політики думали, що хитрувати бар. Бека, то так легко, як якого там старосту або комісара. Забули про поговорку: де кум, де коровай!

А наряд ждав і сподівав ся, що ті посли привезуть єму Бог зна що! І мав право жадати, бож вибирав їх з такою енергією і з такими жертвами. А до того, коли перше тих кількох, нечисленних депутатів, всеж таки з кожної майже сесії щось привезли, то тепер кількадесятьох повинно привезти багато більше. І в тім біда! Не скажу, щоби звіра обгортала нашого чоловіка так, як обгорнула деяких послів, але бою ся, щоби він не втратив терпцю і кажу, що всі щиро думаючі повинні покинути хоть тоті «злоби дня», котрі хвилево покинути можна і ставати до спільного ратунку. Як горить, то не пора питати, чия коновка красша, лише чим скорше треба бігти по воду.

Поляки, на мою гадку, завинили також богато. Они залізли в галицке багно і не годні вилізти з него. Втратили з ока загально-польський інтерес і шкода, що більшість їх зове ся Всеполяками. Замість пособити тій партії, що вела прецінь до якогось modus vivendi, почали чухати ся в голову, що, мовляв, гімназії, театри, університет, то богато коштує, і пішли до ятки зі смердячим мясом, щоби заспокоїти голод розбуджених народних мас. Забули, що „jak nie drogo, tak nie mospo«. Най же тепер зачиняють ся заповітрену ятку, бо може прийти така пошесть, що ліків і лікарів бракує. Коби їм Бог дав розум!

Оттакі гадки снують ся передімною. Може й не так думаю, як оно є і як би треба, але думаю щиро і потішаю ся, що коли мов писанє не трафить до нічийого розуму, ані серця, то останеть ся всеж таки свідомством одиниці на суді будучини!»

* * *

Отак і ми думаємо, пишучи наші замітки про нашу народну політику, проходячи із становища Володимира Мономаха, що бажав вразумити кривокожних руских князків, а тим часом наші найщирші думки піднимають на глум за-

сліплені загорільці неначеб які „оферти“. Нехай же собі дальше юдять, але й нехай приймають одвічальність перед судом історії і будучини. Те, що ми десять років писали про злощасну консолідацію, справдило ся вповні, нині бачимо, як на долоні, до чого довела робота тих самих загорільців, що своїх нищили, щоби помогли вилягти ся за пазухою своєму домашньому гадю, — може й теперішнім нашим заміткам колись признають рачиу, щоб лише не за пізно!

Голоси печати про сучасні польско-руські відносини.

(X) В попереднім числі подали ми голос христ. сусп. Reichspost про становище руского клубу посеред парламентарних сторонництв, а до того навязали ми погляд краківського Czas-у, як він розуміє формальну а дійсну рівноправність Поляків і Русинів і звернули бачність наших керманців народних і нашої суспільности на потребу дійсної роботи, яка може нас довести до сеї справдешньої рівноправности, яку маємо признану арт. XIX основних законів державних.

Сю дорогу вказав також Є. Е. Митрополит у своїй промові у велику п'ятницю дорогу праці, пожертвована, чесноти — на сі справи звертають бачність також подані на передовім місці голоси народолобців з краю. Ми переувідчені, що й провідники нашої політики згоджують ся з тими поглядами, се виходить також з тих заяв, які п. Ромачук іменем президиї руского клубу а др. Кость Левицький яко голова „Народного Комітету“ подали в N. fr. Presse після кривавої львівської події з 12. цвітня.

Тимчасом комунікат руского клубу виявив зовсім що иншого, а іменно, що і президія клубу і голова „Народного Комітету“ були приневолені піддати ся крайнім живлам сего клубу і оцінити подію з 12 го цвітня із становища, на яким не лише не можуть стати інші парламентарні сторонництва, але навіть соціальна демократія. В найближнім числі подамо як раз голос з соціал-демократичного табору про польско-руські відносини, звернений до пос. дра Трильовського, яко типового представника радикальної політики. А тепер з польської печати, котра вельми різко ударила на сей комунікат руского клубу, наведемо лише голос „Czas-у“, котрий ще найспокійніше з усіх польських дневників оцінив поступок руского клубу.

Передовсім зазначає Czas, що в хвили, коли новий намісник заявив, що присвятить всю свою рішучість і працю, щоби здобути „довіру найширших верств“ до адміністрації, коли вказав, що се може стати ся лише безсторонним і справедливим примінуванем законів, клуб руский, не лише не найшов слова осуду для злочину, котрий відразую переняв цивілізований світ, але намагає ся его виправдати. Коли новий начальник краю, говорив о умовлях згідного пожитя обох народів, намагає ся руский клуб випередити опінію населеня, підносячи мнимо вороже успосібленя намісника супроти Русинів.

А дальше каже Czas от що в сій справі:

„Nie zdobywając się na potępienie morderstwa, lecz starając się je usprawiedliwić, klub ruski osądził się sam w oczach świata] cywilizowanego. Nie sądzimy też,

aby przewidziano tam skutek, jaki tego rodzaju postępowanie klubu ruskiego wyrzucić musi na jego stanowisko w samym parlamencie austriackim, i jak wobec klubu który ohydny zbrodnię uważa za naturalny objaw, zachowają się inne stronnictwa, jak zachowa się Izba cywilizowanego państwa. Zwycięstwo radykalnego skrzydła w klubie ruskim zaważy ciężko na jego kolejach w parlamencie. Klub ruski, sam sterroryzowany przez swoich terrorystów, nie docenił, że jego uchwała w sprawie morderstwa daje najskuteczniejszą broń przeciwko niemu samemu“.

В тім напрямі висловив ся також недавно німецькі посол др. Пергелът, що становище парламентарних сторонництв до руского клубу буде зависиме від становища, яке займе руский клуб в справі події з 12. цвітня, а на те саме вказала і Reichspost в наведеній нами в суботу статі.

Навязуючи до вислову комунікату руского клубу, що номінацію дра Бобжинського мусить уважати про вокацію Русинів (номінація намісника є конституційним правом Корони), пише дальше Czas:

„Wierząc jednak, że poza terrorystami jest milionowa ludność ruska spokojna, a tylko przez to nieszczęśliwa, że tacy narzucili się jej przewodnicy, — powiedzieliśmy, że słowa namiestnika powinny i dla niej być uspokojeniem. Zapowiedź bowiem, że odpowiedzią na gwałty, sianie nienawiści i na zbrodnie będzie ściśle przestrzeganie ustaw — to zarazem najbardziej stanowcze zaprzeczenie głośno inspirowanym z pewnej ruskiej strony, które nominację posła Bobrzyńskiego namiestnikiem przedstawiały, jako akt zemsty ze strony Polaków“.

Крім того замітні слова Czas-у, які він написав про змаганя нового намісника в справі удосконалення адміністрації:

„Mówiąc o rozwinięciu i wydoskonaleniu administracji, przedstawił namiestnik Bobrzyński dobrą administrację jako jeden z tych czynników, które są warunkami zgođnego współżycia obu narodowości. Ta charakterystyka nasuwa się z koniecznością dzisiaj, gdy sprawa stosunków polsko-ruskich przechodzi w opinii publicznej fazę przesilenia“.

а до того додає Czas на закінчене своїх виводів:

„Z jasnością i trzeźwością sądu uderzył odrazu w istotę kwestyj, które mu przyjdzie rozwiązać, na tle zaś tych swoich słów przedstawił się krajowi, jako naczelnik rządu, który swoje zadanie widzi w zgodzie społecznej, wyznaniowej i narodowej, w przestrzeganiu ustaw obowiązujących, w utrzymaniu porządku, jako podstawach, dających rękojmię cywilizacyjnego rozwoju“.

Як ми вже спершу висловили, адміністрація краю вимагає рішучої поправки, щоби навчила ся безсторонно примінувати закони і справедливо їх виконувати. Отсега сподіваємо ся по новім наміснику.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Спільна конференція міністрів відбула ся 1. мая під провідом барона Еренталя. Сеї міністерської ради, котра занимала голівно спільним бюджетом на 1909 р. вижидано з незвичайним зацікавленям, позаяк она мала крім того зайняти ся також справою підвищення військових оплат. Мадяри все ще сподівають ся, що їм поведе ся відпочити делегацийну сесию на осінь і таким способом віднести певну перемогу. Одначе міністерська ра-

да не довела ще до остаточного вислідку а дальша нарада в тій справі відбуде ся в половині мая. Позаяк бар. Еренталь а також австр. міністерство обстають за весняною сесию, отже імовірно зібрали ся делегации в останніх днях мая і тривали би до кінця червня.

Внутрішнє положеня політичне зовсім невідраднє. Язиковий спір німецько-чеський зєдинив усіх німецьких послів до спільної боротьби, а лист дра Ангера висланий до провідника німецької девятки дра Кіяроґо, в котрім заявляє односторонність христ. суспільників в обороні прав німецької мови, потверджує се як найвиразнійше. Міністер-президент бар. Бек переговорював з ним. послами і запевнив їх, що давний стан що до німецької службової мови в намісництві і на почтах буде повернений. Сподівають ся також, що чеські послы не будуть в сій справі доводити до крайности, позаяк відкликана чеських міністрів з ради Корони довело би до загального пересилена міністерського, бо чеські і німецькі міністри обовязали ся до односторонности в кабінеті бар. Бека.

Задля непевности політ. і парлам. положеня на четверговім засіданю пос. палати показала ся зовсім неспроможною до роботи і тому скоро відрочено засіданя, а слідуєче відбуде ся аж ві второк задля похорону міністра Пешки. Бар. Бек заявив, що наколи до того часу не прояснить ся парлам. положеня і урядкованя парламентарних відносин, він подасть ся о відставку.

На місце помершого нагло німецького міністра-земляка Пешки, висуваять кандидатури дра Пергелъта і хліборобника Шрайнера, а крім того виринула гадка покликати на ново давшого міністра Прадоґо.

Заграниця.

Стрічу італійського міністра-президента Джоліттоґо з Більовом обговорюють вельми живо в італійскім дневн карстві і приписують загально сій події далекою значінє, а іменно з огляду на те, що се є новий доказ тісних взаємин між обидвома державами і найліпша запорука загального мира, бажаного для всіх держав. Обидва міністри обговорили всі справи, які доторкують ся обидвох держав і осягнули повну згоду.

Відомий професор філософії в Берліні др. Павльзен обговорює в N. fr. Presse будучину Італії і вказує на те, що потреба політичного розвитку Італії вимагає, щоби она понехала ворогованя проти Австро-Угорщини о Адриятік і Триест та Трентіно, а щоби замість того звернула ся проти Франції і старала ся загорнути не лише Триполіс але й Туніс і скріпила своє становище в західній часті Середземного моря. Павльзен натякує на те, що в своїх протифранцузских змаганях могла би Італія числити на повне пособлюваня Німеччини.

В німецьких кругах фінансових і політичних зробила велике вражінє урядова інформація, що Німеччина буде приневолена затагнути в найближших пяти роках ще оден мільярд марок державної позички. Таким способом буде мати Німеччина за 3—4 р. більш як пять мільярдів марок довгу державного. Німецькі дневники побоюють ся, що такий великанський тягар фінансовий може довести державу до банкрутства.

В Прусях що раз більше розогнює ся боротьба виборча до сойму. Майже всі сторонництва виступили з відозвами, нема ще відозви консерватистів. Боротьба точить ся о се, чи має дальше остати дотеперішня більшість. Центр не находить помочи ні звідки, і всі его побороють.

Однак становище центра мимо того не є некористне, позаяк в горішнім Шлезку дійшло до порозуміння між німецькими і польськими католиками.

Спiр між Апост. Столицею а Росию в справі вильненського єпископства вже полагоджений. Як ми недавно звіщали, доходило до зiрвання всяких відносин. На пропозицію Св. Отця згодила ся Росия на місце єпископа Роппа заіменувати єпископом вильненським кс. Вініковського з Лодзі.

Католицькі і протестантські князі Німеччини прибудуть майже всі на 7. мая до Відня, щоб під проводом цiсаря Вільгельма II зложити цiсарени Франц Йосифови з нагоди 60-літнього володарства свої бажання. Тим способом оцінюють они високі прикмети підхожого віком монарха і вірцевого, вірного союзника. З того становища набирає се торжество в Шенбруні незвичайного значіння. Давне цiсарство Австрійське, нинішнє Австрійсько Угорська монархія, стала поза німецьким союзом великою державою, котрої єствовавє сьогодні конечнійше для Німеччини, як коли небудь. Занепад сеї монархії був би погибелію німецького цiсарства.

Міністер Ізвольський є горячим прихильником конституціоналізму в Росії. Від хвилі заключення умови з Англією в азійських справах бачить з кожним днем щораз ліпше здійснюване свої бажань, котрі увінчали ся приїздом до Петербурга короля Едварда, для котрого хотіли зберегти ненарушимою бодай третю думу. О сей приїзд ведуть ся доперва переговори, хоч петербурзька телегр. агенція заявляє, що нічого їй про се невідомо. Сей приїзд піддержав би політику Ізвольського, котра і так уже багато зискує через те, що давний союзник Росії, Франція стала союзником Англії. В тих замірах Ізвольського треба глядіти одної з причин розлуки з легким серцем Росії від Австро-Угорщини в балканських справах і перечеркнення договору в Мітцигер. Є певні позначки, що в Англії може обняти керму державну правительство, котре може скорше як теперішнє приступити до союзної системи, яка є ідеалом Ізвольського. Заносить ся іменно на занепад лібералізму, а повороту до влади уніоністів, котрі давали би поруку рівноваги європейської і ліпшої будучини Англії і вспіли би скріпити і здійснити вплив Англії на зєрх.

В честь шведського короля Густава, що прибув до Петербурга, відбув ся великий бенкет, на котрім цар в тоасті вказав на се, що подружє єго своячки з сином шведського короля здійснює ся в хвилі, коли Швеція і Росия плечем о плече оперли ся на договорі, котрого цілю є удержанє рівноваги і мира в Європі. Цар закінчив тоаст в честь короля і єго родини бажанєм гаразду для дружної держави. Король Густав висловив надію, що сей договір причинить ся до скріплення звязи між Росию а Швецією.

Анатоль Вахнянин.

Листи до Панталеймона Куліша

пис. в р. 1869.

Подав

Кирило Студинський.

III.

Львів 20/1 Січня 1869.

Високоповажний Добродію!*)

Одвіть на листь Вашь до Микити я приславь 17-го р. Січня у Відень до Подолинського.

*) На долі: Вл. Пантал. Кулішу у Венецію.

го сь поручінямь передати єго, куди слідь Нинька одержавь я Домонтара (вчєра свєтє Письмо посланє на руки Микити и другє, таки впрость до мене до 19-го аркуша) и одвітую Вамь на листь III, 18. Січня. 1869. Відень.

1. Партицький одвітує.

2) Правда висилаєть ся по Вашій волі у Росию

а) Михайлу Білозерському и

б) Алексію Алекс. Гатцуку а тепер ставемь її висилати и Ковалевському и Митрофану Никол. Александровичу.

3. Спасибі, що подали звістку, що вистачуєть ся новий накладь Богдана Хмельницького, справлений. Перекладь на німецьке робить Наумь Шрамь (Воробкевич) православний шіп у Львові. Я перешлюсь заразь вь Мих. Білозерськимь и проситиму вь єго Богдана, а сямь часомь зъупиню у роботі Наума. Радуюсь, що газета німецька у Відні виходитимє. Се діло великої-превеликої ваги. Воно зверне на себе увагу усєї Європи. Нашє питання українське, якь и коли нась вороги наші ділили, якь нась ковали, чого ми стоїмо у європейськимь гурті народівь — се все не висвітленє ні передь Слов'янами, ні передь иноземцями. Скоро одержу проєкть видавання її відь Кошового, заразь и подамь єму мої думки обь усімь ділі, а богато треба ту ще подумати; треба розкинути редакційну сїть на усю Галичину — се наша задача; а Вамь Добродію треба заступити цілу Україну зь її політикою. — Може и зь відтамь булібь люде — коресподенти? та сповіщали бь про щоденне порання ся московського ряду на нашихь земляхь.

4. Про дівочу школу я писавь коротко, а теперь нагадавшись скажу такє:

Школу заводити ми не можемь, себь то школу прилюдну. Упередь треба заложити приватний пансионь для дівчать, и то у Львові, сь початкомь 1870 року школьного, се значить сь першимь днемь Верєсвє 1869 р. Пансионь такий спорудимо простимь, легонькимь способомь. Постановимо комітеть зь 5-ти людей — сей комітеть роздобудє одну жінку, чи дві, три — вона подаєть прозьбу до правительства о призволення до закладу пансиона, и братимє до себе неповіснихь дівчатокь на харчь и науку. У пансионі учитимуть жінки робить жіночихь а доходючі учителі всяке другє, читання, писання, історії...

Учителівь такихь треба буде 3, 4 охь, а чи вони оплачуватимуть ся, чи дарма учитимуть, се вже розбере комітеть. Про людей до комітету не журба намь — та и жінка чеснєнька подіблеть ся, а правительство призоветь. Пансионь такий самь себе удержувати буде, на комітетові видатки треба хочь 200 гульденів. Може треба буде на перний рікь дати сій жінці яку грошеву гваранцію? Тільки на устроїння локалю будуть видатки — їхь обчислити теперь годі — се річь комітетовихь.

5. Журивь ся я не мало сямь, що не додержавь Вамь даного слова у Кракові, та що Правда зь єромь друкуєть ся; та зрадувало мене те богато, що Ви за се на мене не марикуетє.

6. Домонтара одержавь я 2 разівь ино зь Відня. Зробить ласку, присилаєть чимь скріше дальше, бо се все пішло у 2-ге и 3-те число, а 4-те друкувати стаємо уже зь Четверга себь то зь 23/4. Січня.

За Омєляна я завсїди готовь одвічати; Вінь тільки, що трохи лінивий, але и душа зь єго чесна и розумна. Нехай вь Вась не буде Добродію ні на крихточку журби, що будєте на леду. У нась передь очима стоять заєдно слова Тараса: „Ми не лукавимось тобою“ — та хочемо колись и сказати собі: „у нась не має ні зерна неправди за собою“.

7. Йова друкуватимемь по Вашій волі замість белетристичнихь статій. Ціну єго знаю я зь Вашихь слівь у Кракові, котрі Ви и у III. листу ласкаво списали.

Святого письма вижидаємо.

Подаю листокь окремий — на котрому стоїть списано, що Ви коли наказали, а що

ми довершили. Недбалими небудемо — се совістнє слово відь нась.

8. Каталогь, присланихь Вамь намь книжокь зробить ся, коли ино редакція зовсімь упорядкуєть ся.

9. Просвіта висилає на сихь дняхь одозву свою до народу руського. Висилка одозви богато стоятимє. Грошей на стільки нема. Наколи позволите, то я пожичу їй 30 гульденівь зь редакційнихь грошей. Коли бь можна подарити їй той грішть — воно було бь лучче. Сповістить Добродію за се ласкаво.

Сямь кінчу письмо — клонюсь низенько Вашій добрій Пані и Ивану Ивановичу — здоровлю Іхь и Вась добродію — та передь всімь жичу Вамь, щобь уже разь избігли Ви відь того лютого зима, що Вамь такої недуги надбало.

Щиро прихильний

Наталь.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. Ві второк: руско-кат.: Теодора При. Клим.; римокат.: Пія V. п. р. — В середу: руско-кат.: † Георгія В. Муч.; римокат.: Івана в Олію.

— Ексц. намісник др. Бобжинський прибув вчєра до Львова і обняв урядованє.

— Здоровлє цiсаря. Коресподенційнє бюро доносить: Розповсюднені чутки про занепад здоровля монарха є зовсімь неправдиві. Стан здоровля цiсаря є вповні вдоволяючий.

— Просьба до нашихь Впов. дописувателів і передплатників. На провинції, по містах і селах, пливе наше народнє житє широкою струєю, однак на жаль в нашій прасі не відзеркалює ся той всь народний рух в повнім сьвітлі. Неодєн пробісок народного житя минає для загалу нашої європейськості незаметно, не дістає ся до ширшого відомє. Неодна подія з історії нашого культурного розвитку остає звисна лише локальному кругови, хоч она могла мати немалий вплив на ширші круги нашого народу. Тимто звертаємо ся з укліною просьбою до нашихь Впов. дописувателів і передплатників, щоби зволили присилати нам описи народних обходів, вечєрків, представлень, віч, заг. зборів тов. звіти з діяльності нашихь так численних товариств, та описи випадків, які можуть зацікавити широкий загал. Вузкі поки що рами нашого дневника не дозволяють поміщувати просторих дописів, тому просимо зазначувати в дописах що найважнійше, коротко і ясно. За ті вістки Впов. дописувателям не лише ми але і всі наші читачі будуть щиро вдячні.

— 3 аматорського театру львівського „Сокола“. По тритижневій перерві задля сьвят театр „Сокола“ розпочав вчєра дальшу серию недільных вистав. Відограно комічну оперетку в 3 діях М. Кропивницького „Дванацять дочок на виданю“. Ся оперетка появляє ся також в театральних репертуарах під заголовками: „Пошились у дурні“ або „Перехитрила“. Зміст єї невишуканий, але доволі забавний. Два богаті сусіди мельник Кукса і коваль Дранко мають: перший 5, а другий 7 дочок. Оба журять ся, що женихів нема, хоч Іх дівчата гарні і грошенята дістали б в приданім. Тимчасом найстарші Іх дочки, мельникова Оришка і ковалєва Горпина полюбили ся тахцем в челядниках своїх батьків. Однак убогі хлопці криють ся з любовю і вдають перед своїми хазяїнами, що ненавидять „бабського роду“, а хитроцями доводять до звінчань. Намовляють громадского писаря Скакувця, аби написав листи до обох батьків дочок, що з міста має приїхати богатий панич на сватанє, а як жениха висилають придбаного в дієї п'яного заволоку Нечипора. Нечипор відиграє свою ролю, оба сусіди представляють єму свої доні і частують горівкою, а коли ко-

медия виходить на яву, щоби уникнути посьміховища, благословлять свої діти під вінець зі своїми челядниками, бо і шлюби були вже замовлені і музики згоджені. — Аматори вивязалися зі своїх ріль по мистецьки, хоч крім гри мали до поборення доволі тяжкі партії співні. Куксу грав п. Утриско а Дранка п. Данко (Шехович) з повним зрозумінням своїх ріль, а їх дуети викликували гримкі оплески. В ролях їх дочок Оришки і Горпини виступали дві найкрасні і найліпші сили сокольського театру, п-і Купчинська і п-а Стахівна, які поруч своїх хлопців челядників пп. Купчинського і Сироїда находили і в грі і співах повне признане публіки. Також писар п. Жмур, і Нечипір, п. Дорожинський, достроїли ся згідно до артистичного заокруглення граючої вісімки. Взагалі вчерашня вистава не полишала нічого до бажання, гра була відтворена удачно, а дуети, квартети, секстети і октети виходили рівно і складно при 15-ці військової музики. Електричне освітлене спени дало можливість відтворення гарної місячної ночі в лісі в другій дії. Публіка, яка заповнила салю по береги, убавила ся доволі, вибухаючи що хвиля сміхом і оплесками.

— **Ще в справі о. Клим. Бжуховського.** В Куртибській «Зорі» з 2. цвітня с. р. читаємо спростоване: Прудентополіс 15/3 1908. Ложну відомість поміщено в «Зорі» ч. 9. бутью би о. Климентий Бжуховський телеграфічно зістав відкликаний до Європи. Правдою єсть, що о. Кл. Бжуховський виїхав до Аргентини і то лиш на кілька місяців в цілях місійних, завізваний через Інтервунція з Буенос Айрес на просьбу руских кольоністів з Аргентина. По скінченю місійної праці, знов поверне до Парани і дальше буде працювати на своїм уряді. — З поважанем *Маркіян Шкірман Ч. св. Вас. В.*

— **Пожари.** Дня 17. цвітня вибух в Конохах, бережанського повіта, пожар і знищив 11 селянських загород з 50 будинками. Шкода вносить около 15.000 К, а була обезпечена на 10 тисяч. — В Копичинцях вигоріло дня 23. цвітня ціле жидівське середмістя. Шкода доходить до 23.000 К.

— **Рільничі школи.** В краєвих низших школах рільничих в Бережницях (п. Стрий), в Городенці, в Ягольниці, в Кобірницях (п. Кенти), в Милотині (п. Рашів), в Суходолі (п. Коросно) зачинає ся рік шкільний 1908/9 з днем 1. липця 1908. Краєві низші школи рільничі мають на цілі образоване передовсім синів селян на уздібнених практичних господарів. Цілий курс науки триває три роки. Всі ученики мешкають в заведеню. Оплата за удержане в інтернаті вносить 150 К піврічно. Ученики незможні можуть бути прийняті на кошт фонду краєвого, т. е. одержують безплатне поміщенє в інтернаті, харч і одіж з виїмкою обуви і біля і вносять лише оплати шкільні в квоті 5 К за піврік. Поданя о принятє до низшої школи рільничої треба вносити найдальше до 15. червця с. р. до дирекції одної з повисше згаданих шкіль. До поданя, котре вільне від стеміля, треба долучити: 1) метрику уродження, на доказ, що кандидат скінчив 15 літ; 2) свідочтво здоровля, виставлене лікарем; 3) свідочтво шкільне з укінчення народної школи; 4) свідочтво убожества, коли кандидат убігає ся о принятє на кошт фонду краєвого.

— **Кубанська нафта.** Досліди над нафтою в Майкопскім районі на Кубані дали найкрасні результати. Встановлено, що кожда десятина нафтоносної землі може дати не менше 3 міл. пудів нафти. Зроблені в Грозному й Лондоні аналізи майкопської нафти свідчать про її високу вартість і схожість з бакинською. Чутки про те, що при експлоатації місцевої нафти необхідно вживати вижмательні машини, неправдиві, бо нафта сама бе в гору. Чужоземні підприємці поспішають ся купувати участки в новіч нафтовім районі. Англійська фірма «Тодтон» уже купила кілька участків землі.

(„Рада“).

— **Замах на поліціянта.** Вчора вечером в

однім з шинків при ул. Баторого у Львові п'яний зарібник Базиль Забавський почав авантурувати ся. За то арештував его агент поліції і передав капралеві поліції Шпакови до відведеня до поліційних арештів. По дорозі опирав ся Забавський, а коли поліціянт пхав его силою наперед, п'яного витягнув револьвер і двічі стрілив в груди поліціянта. Тяжко раненого поліціянта, без надії удержав его при житю відвезено до шпиталя, а Забавського увязнено.

— **Стация поратунку ради зїздів українських гірнопромисловців в Києві** вже цілком готова. Персонал її вже на настільки розуміє ся на своїй справі, що може приступити до навчання сторонних людей. Повідомлюючи про се всі українські гірнопромислові підприємства, рада зїздів пропонує присилати на стацию робітників, яких там навчатимуть, як ратувати ся при завалах, вибухах та інших наглих випадках у шахтах та будниках. („Рада“).

— **Дрібні вісти.** О посольській мандат до державної ради по наміснику д-рови Бобжинському а міскої курії Мелец-Кольбушова буде старати ся яко людбець гр. Лясоцкий, бувший староста в Тарнобжегу. — Звичайні випси на львівскім університеті покінчили ся в суботу. — Вистава псів відбуде ся у Львові в липцю с. р. — В Тернополі отворено лісну інспекцію, якої діяльність обнимає повіти Тернопіль, Бережани, Тереховлю, Гусятин, Чортків, Підгайці, Рогатин, Скалат і Збараж, Її задачію є сторожити над правильною лісовою господарскою як в публичних так і приватних лісах.

Оповідки.

— **Іменованя.** Міністер хліборобства іменовув асисентів лісництва: Стан. Ленартовича і Фил. Гірна завідателями лісів і дібр державних, а елевів лісництва: Ів. Шанецкого, Меч. Шарка, Жигм. Адамекого, Ів. Сьвірского, Тад. Томашевського, Макс. Паліяса, Всеволода Левичкого і Стан. Цинка асисентами лісництва. — Президия кр. дир. скарбу іменовувала санітарного адюнкта Жигм. Вольського завідателем гір і гут в IX кл. ранга.

— **Перенесеня.** Львівскій висш. суд кр. переніс канц. офіціяла Едв. Вебера з Делятина до Ярослава, а канцеляр. Вол. Олеховського з Ярослава до Делятина.

Телеграми

з дня 4. мая.

Корфу. Німецка цїсарска пара відїхала яхтом „Голенцолерн“ до Полї, де яхт причалить в середу. По полудни того дня німецкий цїсар Вільгельм з цїсаревою поїдуть до Відня.

Тегеран. З кількох міст, а між инними з Урмі доносять, що Курди значили много сіл, вирізали поверх 2.000 людей і заграбили їх движиме майно.

— **Pio de Жанейро.** З Перу доносять, що в провінції Ліма вибухла революция. Повстанці звищили телеграфі. Проти них вислано військо. Побіджені ворохобники втікли в глубину краю. Кількох ватажків придержано.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ

Готель, реставрация і казарна — ріг ул. Сикстускої і Косцюлка у Львові.

Приїхали дня 4. с. м.: Іван Билиньскій Росохач; Гриць Курдидик, Бовшів; Михайло Ришетчик, Пуків; Микола Ковальчук, Перемишль; Григорій Іванів, Горлиць; Ол-ва Гукевич, Гейнцендорф; Лев Гросман, Підгайці; Микола Курцеба, Жовква; Михайло Секела, Борщів; Осип Берко, Дрогоїв; о. Іван Токар, Підгайці; о. Іван Біляк, Шишківці; Євген Монцібович, Паушівка; Макс Флійшман, Самбір; о. Іван Скрипчук, Підарків; Михайло Михайлович Зборів; Ольга Попович, Перемишль; Михайло Олексинин, Суховоля; о. Омелян Радзкевич Вишенка велика; Микола Томковид, Заліщики; Андрій Гошовскій, Немирів; о. Семен Гаврилюк, Зарванця; Бернард Шаль, Коцюбинці; о. Александер Стоцкий, Куровичі; Юстин Тустановскій, Бережани.

Поручає ся дешево і совісне,
Артистично ритівниче заведење
А. ЗІГМАНА

— у Львові, ул. Сикстуска ч. 14. —
Робітня металевих і кавчукових печаток.

Монограми, герби і всякі гравури — ви-віски ритовані і ляні, прасовані бляхи для сторожик і товариств. — Поручає ся яко доставець ріжних руских товариств і Урядів парохіяльних. (26—?)

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк
Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходу папери вартисні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Сховки депозитові.
(Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі павирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим зглядом доробов Банк гіпотечний як найогіднійши зарядженя. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Розклад залізничних поїздів
важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:25	9:50
Кракова	7:25	9:45	—	8:40	2:31
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:16	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:25	—	9:00
Черновець	—	—	3:35	—	12:20
Станіславова	5:55	—	—	—	—
Коломні	—	10:05	—	—	—
Стрия	7:29	11:50	3:51	—	10:50
Пустомит	7:29	11:50	3:51	9:40H	10:50
Самбора	8:00	10:30	1:55	—	9:20
Любіня	8:00	10:30	1:55	9:20	11:50H
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:22	1:15	5:00	9:25	10:10H
Брухович	7:10	12:40	1:4H	4:50	8:20
Брухович	10:05H	—	3:2	5:30	9:35H
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:25	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3:45	8:25	2:45	7:05	11:10
Кракова	—	8:40	—	7:20	12:4H
Ряшева	—	—	4:05	—	—
Підволочиск	6:20	10:45	2:17	7:00	11:15
Черновець	6:10	9:20	1:55	—	10:40
Черновець	—	—	—	—	2:51
Станіславова	—	—	—	5:50	—
Коломні	—	—	2:35	—	—
Стрия	7:30	—	2:28	6:25	11:30
Пустомит	7:30	10:45H	1:28	6:25	10:30
Самбора	6:00	9:05	4:30	—	10:51
Любіня	6:00	9:05	2:10H	4:30	10:51
Рава рускої	6:12	11:05	—	7:10	11:35H
Янова	6:58	9:15	1:35H	3:35	6:30
Брухович	6:12	11:05	2:28	5:45	8:34H
Брухович	9:05H	12:41H	3:45	7:10	11:35H
Зимної води	3:45	8:40	4:05	7:20	11:00

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі і свята означені і. — в неділі і свята від 26/6 до 15/9 буквою Н, — в неділі і свята від 1/6 до 31/8 що день буквою Л.

CORTEL *Житки* можна набувати в „Сонільскім Базарі“ у Львові і паперці і у всіх торговлях в краю.

